

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Анотація. У статті досліджено особливості прийняття державно-управлінських рішень у сфері управління іноземними інвестиціями та розроблено пропозиції щодо вдосконалення державно-управлінських рішень в сфері управління іноземними інвестиціями.

Ключові слова: державно-управлінські рішення, іноземні інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестиції, інвестиційна діяльність.

FEATURES OF PUBLIC ADMINISTRATION DECISIONS IN THE FIELD OF FOREIGN INVESTMENT MANAGEMENT

Abstract. The article deals with the peculiarities of public administration decisions in the field of foreign investment management and develops proposals for improving public administration decisions in the field of foreign investment management.

Keywords: public administration decisions, foreign investments, investment attractiveness, investments, investment activities.

В економічній та юридичній літературі існують різні підходи до визначення поняття «іноземні інвестиції». Визначаючи правовий зміст поняття «іноземні інвестиції», слід звернути увагу на такі положення. Будь-яка інвестиція - це майно або майнові права, які є об'єктом права власності. Наступним важливим елементом правової характеристики іноземних інвестицій є те, що під іноземними інвестиціями розуміють усі майнові цінності, які дозволені для інвестування національним законодавством або міжнародними договорами відповідних країн. А.В. Омельченко вважає необхідним враховувати те, що під іноземними інвестиціями розуміються капіталовкладення за кордоном, які передбачають отримання прибутку та контроль інвестора за підприємством, в яке вони вкладені. Отже, на думку автора, іноземні інвестиції як правова категорія — це юридичне регламентована власність у вигляді будь-якого майна або май-нових прав, які походять з-за меж країни, що приймає, та дозво-лені для інвестування законодавством цієї країни або міжнро-дними договорами і вкладаються іноземними інвесторами в об'-екти підприємницької та іншої діяльності країни, що приймає, відповідно до законодавства цієї країни або її міжнародних до-говорів з метою отримання прибутку (доходу) та досягнення со-ціального ефекту.

Питання проведення ефективного державного управління в сфері іноземних інвестицій в останні два десятиріччя з'явилося на перших позиціях порядку денного більшості країн Західної, Центральної та Східної Європи. Суттєва частка всього, що пов'язане з адміністративною реформою, зокрема і сфері управління іноземними інвестиціями носить ситуативний характер й залежить від конституційного ладу та чинного законодавства, яким у своїй діяльності керуються уряд та інші структури управління. Тому, розв'язуючи проблеми адміністрування в сфері управління фінансами та грошовими потоками, більшість країн Європи йшли своїм, дещо відмінним від інших шляхом.

Хоча конкретні цілі й дії проведення реформ в державні щодо підвищення ефективності управління фінансами та іноземними інвестиціями помітно відрізняються в різних країнах, в той же час, розв'язання проблем надмірної централізації й браку делегування повноважень стало складовими елементами проведення більшості з них [1, с. 424].

У практиці державного управління різних країн вже широко використовуються програмні комплекси та комп'ютерні системи, що накопичують та надають управлінцям оперативну інформацію про

законодавчі та інші нормативно-правові акти, дають змогу отримувати прогностичні модельні оцінки з питань управління іноземними інвестиціями і спростити проектування. На підході широке застосування систем комп'ютерної підтримки прийняття рішень, зокрема систем їх прогностичної оцінки. При достатності інформації та відповідній їй організації можливе впровадження систем аналізу та оцінювання процесів державного управління як з окремих напрямків, так і в цілому. Фактично вирішення цього питання переведено з теоретичної площини в економічну та технічну [2, с. 7]. На нашу думку, зарубіжний досвід державного управління в сфері іноземних інвестицій має стати орієнтиром для України, на який слід орієнтуватись для ефективнішого та раціональнішого управління іноземними інвестиціями, а також для вдосконалення державно-управлінських рішень, що стосуються іноземних інвестицій.

Визначення спектру цілей державного управління в сфері іноземних інвестицій, набору основних функцій, виділення з них окремих підфункцій - все це фактори впливу на вибір структури органів державної влади. Їх формування здійснюється методами організаційного проектування та потребує врахування закономірності стабільності організацій, що на практиці потребує прагнення до прийняттого спрощення організаційних структур.

Важливими є функції контролю за ефективністю використання інвестицій, за виконанням суб'єктами інвестиційної діяльності вимог законодавства України та зобов'язань за міжнародними договорами, які відносяться до компетенції Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Міністерства закордонних справ України та інших органів виконавчої влади (а також правоохоронних органів) [3, с. 436]. Варто відзначити, що надмірне їх ускладнення може привести до порушення стабільності організації в сфері управління іноземними інвестиціями, посилення протиріч між структурними елементами, фактичної втрати управління окремими її ланками.

Ефективність процесу державного управління в сфері управління іноземними інвестиціями залежить від дієздатності системи державної влади та стану суспільства, рівня та активності суспільної діяльності.

Як зазначав В. Цветков, «методологічно істотним для дослідження проблеми визначення ефективності державного управління є фіксування того, в якому режимі функціонує управління». За його оцінкою, державне управління та прийняття державно-управлінських рішень може здійснюватись в двох режимах – нормальному та надзвичайному [2, с. 6].

Від ефективності державних управлінських рішень, що є найважливішими складовими елементами процесу державного управління в Україні у найбільшій мірі залежить її майбутнє, успіх реформування в ній політичних та соціально-економічних відносин [4, с. 409].

В той же час в Україні серед цих рішень ще чимало таких яким бракує стратегічності, системності та обґрунтованості, що найчастіше найбільш суттєво проявляється при розробці політики та в законотворчості. Наявні тенденції, що призводять до неефективності державно-управлінських рішень в сфері управління іноземними інвестиціями, серед них: слабкість влади, фрагментарність, розбалансованість, внутрішня суперечливість, нестабільність державної політики, безсистемність законотворчого процесу, низький рівень підготовчої та роз'яснювальної роботи, недостатнє ресурсне забезпечення (фінанси, кадри, інформація), відсутність відповідної загальноосвітньої та спеціальної підготовки значної частки працівників апарату вищих і центральних органів державної влади, слабе використання напрацьованих сучасної науки в практиці управління іноземними інвестиціями, а також недостатньо повне використання організаційного потенціалу системи та окремих органів державної влади [5, с. 68].

Проведений вибірково системно-ситуаційний аналіз державного управління у сфері управління іноземними інвестиціями України дозволяє визначити низку суттєвих напрямів його удосконалення та сформулювати відповідні загальні та конкретні пропозиції.

Вдосконалення державно-управлінських рішень в сфері управління іноземними інвестиціями в даних умовах насамперед передбачає збільшення інвестиційної привабливості України в очах іноземних інвесторів, досягнення рівня країн із розвинутою економікою. Іноземні інвестиції і країна у цілому мають двосторонній зв'язок, тобто якщо вдосконалити механізм державного управління в Україні, то це в свою чергу дозволить удосконалитись інвестиційному клімату. На нашу думку, основними напрямками удосконалення державно-управлінських рішень в сфері управління іноземними інвестиціями:

— інтелектуалізація державного управління на основі залучення сучасних технологій та інноваційних методів, комерціалізації інновацій, що є ключовим чинником його модернізації та забезпечення динамічного розвитку;

— діджиталізація державного регулювання та адміністрування, що суттєво знизить суб'єктивність бюрократичного чинника, розширить доступ громадян та бізнесу до інформації про іноземне інвестування, а також суттєво раціоналізує використання бюджетних ресурсів;

— запровадження європейських стандартів для суб'єктів економічних відносин, що потребує системної інтеграції цінностей до процесів прийняття управлінських рішень органами державної влади та місцевого самоврядування, посилення економічної відповідальності за заподіяні збитки, економічного стимулювання інвестиційно сприятливої діяльності.

Отже, ми вважаємо, що дотримання вищенаведених пропозицій дозволить удосконалити державно-управлінські рішення у сфері управління іноземними інвестиціями не тільки на рівні держави, але й на рівні регіону органами місцевого самоврядування задля залучення іноземних інвестицій на розвиток регіонів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бакуменко В. Д. Державне управління: курс лекцій. Івано-Франківськ, 2011. 536 с.
2. Цветков В. В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). Харків, Право. 2002, 15 с.
3. Мельник А. Ф. Державне управління: підручник. Київ, 2009. 582 с.
4. Державне управління та адміністративне право в сучасній Україні: актуальні проблеми реформування заг. ред. В. Б. Авер'янов, І. Б. Коліушко. Київ, вид-во УАДУ, 2009. 49 с.
5. Харчук С.А. Стан інвестиційної діяльності України в умовах економічної нестабільності. Економіка і держава. 2020. № 1. С. 66-72

Мукомела Катерина Олегівна, студентка 4 курсу юридичного факультету Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький, e-mail: kate.mukomela@gmail.com

Юричина Ірина Анатоліївна, викладач кафедри публічного управління та адміністрування Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький, e-mail: irina_yurychyna@univer.km.ua

Mukomela Kateryna O. - 4th year student of the Law Faculty of Khmelnytsky University of Management and Law named after Leonid Yuzkov, Khmelnytsky University of Management and Law named after Leonid Yuzkov, Khmelnytsky, e-mail: kate.mukomela@gmail.com

Yurychyna Iryna A. - lecturer at the Department of Public Administration and Administration of Khmelnytsky University of Management and Law named after Leonid Yuzkov, Khmelnytsky University of Management and Law named after Leonid Yuzkov, Khmelnytsky, e-mail: irina_yurychyna@univer.km.ua